

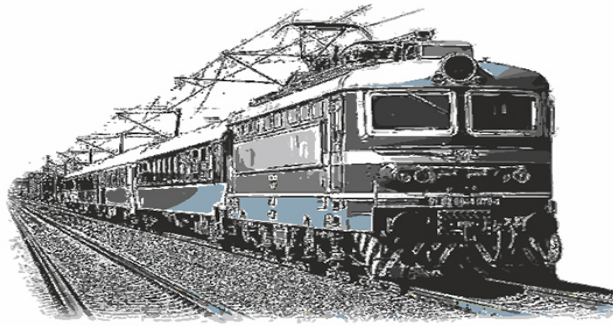
Подорож у безвихідь

Про книгу

...Робота за фахом вимагає від головного героя книги – Андрія постійно балансувати між обережністю та ризиком. І він робить це майстерно. Та коли доля підкидає незаплановані повороти, професійні стереотипи нерідко спрацьовують у житті. І тоді перед ним постає дилема – кинутися сторч головою за примарним коханням, яке готове зникнути, наче поїзд у далині, чи звернутися до розуму... Друге – надійніше. Але тоді з'являється інша небезпека – ніколи не потрапити на станцію із назвою «Щастя»...

ВОЛКОВ

ОЛЕКСІЙ

ПОДОРОЖ У БЕЗВИХІДЬ

Серія «Детективна агенція ВО»

Олексій Волков

ПОДОРОЖ У БЕЗВИХІДЬ

Роман

Серію «Детективна агенція ВО» засновано 2016 року

Волков О.

Подорож у безвихідь : роман / О. Волков. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2017. — 272 с. — (Серія «Детективна агенція ВО»).

ISBN 978-966-10-7369-1

...Робота за фахом вимагає від головного героя книги – Андрія постійно балансувати між обережністю та ризиком. І він робить це майстерно. Та коли доля підкидає незаплановані повороти, професійні стереотипи нерідко спрацьовують у житті. І тоді перед ним постає дилема – кинутися сторч головою за примарним коханням, яке готове зникнути, наче поїзд у даліні, чи звернутися до розуму...

Друге – надійніше. Але тоді з'являється інша небезпека – ніколи не потрапити на станцію із назвою «Щастя»...

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Баньдери, 34а,
м. Тернопіль, 46002, тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com
Збут: (0352) 43-00-46, (067) 3504817
Книга поштою: тел.: (0352) 51-11-41, (067) 3501870,
mail@bohdan-books.com
тел.: (044) 296-89-56; (095) 808-32-79, nk-bogdan@ukr.net

Безтіньова операційна лампа спалахнула чотирма «очима», і яскраве світло залило приміщення. Гарна дівчина лежала на столі й дивилась у стелю, наче все, що коїлося поруч, її не стосувалося. Руки розслаблені вздовж тіла, пальці ледь торкаються поверхні столу – жодних ознак хвилювання.

Лікар, схилившись над умивальником, старанно мив руки, а медсестра розклала на столику інструменти та перев'язочний матеріал. Тут було тепло, і не вірилося, що там, за темним склом вікна, зависла холодна весняна мряка. Нарешті хірург упоравсь і вдягнув рукавички. Погляд пацієнтки все-таки відірвався від стелі й ковзнув по ньому, висловлюючи лише одне – те, що її чекало, потрібно якось перебути, адже іншого виходу нема.

– Не бійтеся, – порушив мовчанку лікар. – Нічого страшного. Усе зробимо дуже швидко.

Голос його був спокійний, упевнений і приємний, проте якісь сторонні інтонації, що не відповідали моментові, все ж учувалися. Вигляд лікаря також викликав довіру, хоча в його звичних рухах обізнані люди могли помітити якусь не те що непевність – радше нервовість.

– Я не боюся, – відказала дівчина.

Пов'язку вже зняли. На лівій нозі вище коліна зяяли дві ранки, що майже сходилися під кутом, – одна більша, друга менша. Краї ран виглядали майже рівними, не розчавленими, якраз під косметичні шви. Щоправда, це суперечило правилам, котрі забороняли відразу накладати на такі рани будь-які шви. Але лікареві, схоже, зараз було байдуже до правил. Звичайно, якийсь рубець усе-таки залишиться, але такі ніжки, як на нього, годились і з рубцями.

– Не хвилюйтеся, – ще раз мовив він. – Кілька шовчиків – і все. Навіть помітно не буде. Нічого не болітиме, тільки один укольчик.

Пацієнтка лише кивнула головою.

– Орисю, не спи... – сказав хірург уже іншим тоном, вказуючи медсестрі на ампули, що лежали на столику трохи осторонь.

– Андрію Васильовичу... – вона з докором простягнула йому вже відкриті, які тримала в руці. – Давно вже готово!

Ні сестра, ні санітарка не розуміли його стурбованості, що відчувалась як у голосі, так і в погляді та діях, адже травма виглядала дрібничкою. А він примірявся то так, то сяк, гадаючи, звідки починати, наче вперше у житті зіткнувся з подібним. Нарешті набрав у шприц новокаїну з ампули, що простягнула сестра, і вколов тоненьку голку в край рани. Дівчина ледь здригнулася.

– Усе! Ось і все. Більше нічого не болітиме.

Новокаїн зі шприца швидко перетік у тканини, розпираючи шкіру. Краї ранок розійшлися. Лікар обробив шкіру навколо них і розкрив шовний матеріал. Потім промив обидві рани. Все виявилось не таким страшним. Рубці, що залишаться, будуть ледь помітними, щоправда, для цього доведеться ще трохи попотіти. Сестра із санітаркою мовчки знизали плечима, коли хірург, чомусь знову важко зітхнувши, взяв інструмент і схилився до рани. Але почати так і не довелося.

– Мені погано, – несподівано сказала пацієнтка і повторила знову: – Мені погано-о-о...

Усе сталося настільки швидко, що Андрій навіть не встиг усвідомити, що відбувається. Її дихання почастишало, потім ще, тоді вся вона напружилася, погляд поплив...

– Агов, красуне! – гукнула Оріся. – Докторе, у неї обморок!

Він випростався. Обличчя дівчини стало блідим, майже білим. Дихала вона так само часто й нерівно, потім очі закотилися під лоба, губи розтулились, і вся вона зм'якла. Облишивши інструменти, Андрій розгублено повернув її обличчя до себе і поляскав по щоках. Реакції не було. За мить вона якось стиснено видихнула, потім ще і ще. Здавалося, дівчина силкувалася вдихнути, але не могла, тільки короткий видих за видихом.

Сестра підняла її ноги, санітарка терла за вухами мокрим бинтом, ще хтось перекидав баночки у скляній шафі, шукаючи нашатир... Ні, хвора не зомліла. Здогад вжахнув Андрія. У неї шок! Шок від уведеного новокаїну, який пацієнтка, вочевидь, не переносила. Один на тисячу випадків! Секунди спливали, а лікар стояв, не ладен збагнути, що вдіяти. Тим часом дівчина зробила останній видих і більше не дихала.

Андрій розгубився. Зчинився галас. Гримали двері, Оріся тремтячими руками намагалася дістати щось зі свого ящика, хтось притягнув апарат для вимірювання тиску... Вся ця метушня таки

вивела лікаря зі ступору. Внутрішній «автомат», що несподівано дав збій, нарешті запустивсь. Андрій вихопив у практиканта фонендоскоп, розірвав на хворій сорочку і приклав слухавку до грудей, але чув лише довколишній галас.

– Тихо!!! – гримнув він не своїм голосом.

Запала тиша. І в цій тиші його слух, ще прибитий галасом, ніяк не міг відшукати характерного, такого жаданого звуку. Андрій притискав фонендоскоп до її грудей, намагаючись знайти потрібну точку. І ось нарешті... Ні, навряд чи це можна було вважати ударами серцевих скорочень у класичному розумінні, але він почув, як у її грудях щось товклося, неначе поступово заспокоюючись. Ще не затихло повністю. Інша рука його автоматично знайшла сонну артерію. Там також вщухали слабкі пульсові поштовхи.

– Швидко! Адреналін, атропіну кубик і преднізолон – дев'яносто у вену!

Андрій ухопив дівчину за сорочку й одним рухом зісмикнув її з високого перев'язочного столу на низеньку кушетку, що стояла поруч. Склавши долоні навхрест, натиснув їй на грудну клітку – один, два, три, чотири, п'ять. Тоді набрав повні груди повітря, розтулив її білі губи й видихнув у них що мав сили. Здавалось, її легені розірвуться. Усе його повітря не вмістилося в неї, і він видихнув залишки по щоках. І знову – один, два, три, чотири, п'ять. Видих у її рот, і знову... Хтось із фельдшерів «швидкої», притягнувши дихальний мішок, наклав маску на обличчя хворої. Тепер Андрієві стало легше – один, два, три, чотири, п'ять... Дихав за неї вже апарат.

– Докторе, що далі?

– Сто двадцять гідрокортизону, мезатон у вену... Орися, що ти робиш?! Систему під'єднуй! І струйно давай! Струйно!!! А ти міряй тиск, швидко!

Інтерн кинувся закручувати манжетку апарата навколо другої руки дівчини, а Андрій працював, як робот, нічого не відчуваючи, ніби в якомусь жахливому сні. Власна голова стала немов дерев'яною, і він насилу усвідомлював, що трапилось і що зараз робить. Один, два, три, чотири, п'ять... Скільки вже разів?

– З-зараза... – бурмотіла Орися, ляскаючи долонею по ліктьовому згину дівчини, де, незважаючи на накладений джгут, ніяк не хотіли проступати вени: нульовий тиск.

Вона штрикала голкою, намагаючись таки потрапити до однієї зі жилок, які тепер були тонкими, наче павутиння, але це не вдавалося.

– Докторе! Нема вен! Не можу вколоти!

Вона швидко зняла джгут і перелізла по той бік кушетки. Пробувала вколоти у вену на другій руці. Тіло дівчини здригалося під потужними поштовхами, і це, своєю чергою, аж ніяк не допомагало сестрі. Інтерн, покинувши непотрібний апарат Ріва-Роччі, кинувся притискати руку пацієнтки до кушетки, але все одно нічого не виходило.

– Ну що, є вена? – перериваючи власний голос, крізь поштовхи вигукнув Андрій.

– Нема, докторе, не можу!

– То чого мовчиш?! Скальпель давай! Бігом!!!

Орися нарешті вибралася з-за кушетки і витягла зі скляної шафи баночку зі спиртом, у якій лежали скальпелі.

– Іди сюди, качай! – прохрипів Андрій інтернові, який злякано нахилився до хворої і боязко поклав руки на грудну клітку. – Скільки часу?

– Хвилини три-чотири, напевно...

Часу ніхто не засік.

Інтерн панічно тиснув на груди дівчини, докладаючи максимум старанності. Обличчя його зблідло, а біла шапочка з'їхала на шию.

Задерев'янілими пальцями Андрій зумів таки вишпортати скальпеля з цієї незручної посудини і, зірвавши джгут з руки дівчини, не роздумуючи, шарпонував лезом поперек. Скальпель виявився тупим і лише надсік шкіру. Вилаявшись, різонував удруге, розтинаючи шкіру разом із кількома венами, з яких ледь виступила кров. Руки тремтіли, але край однієї з перетятих судин одразу вдалося схопити затискачем і ввести у нього внутрішній катетер, який завбачливо підсунула Орися.

– Підключайся! – кинув він їй, звільняючи місце біля руки хворої.

Інтерн відскочив убік, і Андрій знову взявся за масаж, а той засикав грушею апарата.

– Не чую! – злякано мовив молодий лікар. – Нічого!

– Та викинь на хрін той апарат! – крикнув Андрій. – На зіниці глянь! Зіниці!!!

– Широкі зіниці!

– У реанімацію телефонували?

– Зайнято!

– То біжіть туди!!! – Андрій сильніше натиснув на грудну клітку.

Під руками хруснули ребра.

– Здається, чую! – відразу ж вигукнув інтерн, тримаючи пальці тепер уже на сонній артерії.

– На зіниці глянь!

– Стали вужчими! Точно!

Інший фельдшер приніс із машини портативну кисневу установку й намагався під'єднати її вивід до дихального мішка.

Андрій припинив масаж і випростався.

– Не чую! – перелякано зойкнув інтерн, продовжуючи тримати руку на шиї дівчини. – Не чую! Нема пульсу... Нічого нема!

Андрій знову натиснув на грудну клітку. Вона була м'якою та безжиттєвою. Під руками в нього хрупали ребра. Ця дівчина була ні в чому не винна. Просто трапилася йому на дорозі, й це стало причиною її нещастя.

– Щось чую! – крикнув практикант. – Вузькі! – додав за секунду.

До Андрія все це долітало ніби здалеку, зі всесвіту. Він ще тримав дівчину на цьому світі, але серце не запускалось, і вона поступово вислизала з його рук у темряву. Від хвилювання й напруги в нього попливло перед очима, стало гаряче. Андрій зрозумів, що втрачає її. Тіло на кушетці здригалося під його поштовхами, біле й безжиттєве. Дихальний апарат продовжував нагнітати повітря, від чого в її грудях грало та булькотіло. Боже, яке це було жахливе булькотіння! Набряк легень. Ось тепер справді кінець.

Кінець усьому.

– Де реанімація?! – закричав Андрій, уже не в змозі побороти відчай.

– Побігли, зараз будуть тут.

Фельдшерові нарешті вдалося під'єднати балони, і кисень пішов до дихального апарата. Розчин Рінгера вже струминно подавався у внутрівений катетер, який стирчав з рани на руці, й мав штучно нагнітати тиск у кров'яному руслі. Але все було марно.

– Давайте адреналін, внутрісерцево. Швидко!

Ситуація змушувала вдатися до цього засобу відчаю, який далеко не завжди приводив до успіху, натомість загрожуючи великим ризиком. Останній резерв, останній шанс...

Андрію подали шприц із довгою голкою. Тремтячими пальцями він намацав міжреберний проміжок під лівою груддю і вколов, спрямовуючи голку в бік серця на потрібну глибину, водночас відтягуючи поршень на себе. Де ж воно?! Чи в неї взагалі нема серця? Нарешті у шприц линуло густе та червоне. Андрій натиснув на поршень, одночасно випускаючи туди вміст шприца. Все.

Що ще можна було зробити?

– Не чую... – сказав інтерн. – Нічого нема...

Це був кінець. Ця смерть мучитиме його совість усе життя, а можливо, і потім. І він знову натиснув на її груди.

Розчинилися двері, влетіли кілька людей, і в перев'язочній одразу стало тісно. Ігор. Він чергує сьогодні в реанімації. Ще з порога Ігор зрозумів, що й до чого. Він підняв повіки, торкнувся сонної артерії, приклав фонендоскоп до грудей. Важко дихаючи, Андрій зацьковано дивився на обличчя колеги, сподіваючись углядіти на ньому бодай якийсь проблиск надії, але... Та несподівано Ігор роззявив рота, і в очах його щось промайнуло, а губи самі вимовили: «От чорт...». Наступної миті він гукнув до медсестри, яка прибігла з ним:

– Ану... Дефібрилятор, швидко!

Апарат підтягнули до кушетки. Андрій стояв поруч, відчуваючи цілковиту безпорадність, позбавлений змоги допомогти, і тільки заважав. Розкрутивши дроти, Ігор потер клеми й кинув йому:

– Тікай!

Андрій відійшов і присів у крісло. Зі скронь текло, грудям бракувало повітря. Тіло на кушетці струсонувало розрядом. Ігор відклав клеми й притулив фонендоскопа до грудей.

– Орісю, підключайся ще на другу вену, швиденько – тепер уже мушиш вколотися...

Далі Андрій не чув. Якась сила підхопила його з крісла. Невже? Невже вона житиме? Він хотів цього і боявся в таке повірити. Ігор знову слухав серце, довгенько, у різних точках, а потім обернувся й поплескав Андрія по животі.

– Ну, ти гігант! Чому такий переляканий? Уперше, чи що?

Андрій лише кліпав очима:

– Що, запустилося?

– Та здається... Коли я прийшов, була класична фібриляція. Що ти їй робив? Колов внутрісерцево?

Андрій вихопив у нього з рук фонендоскоп і притулив до грудей дівчини. Десь здалеку-здалеку... А на «сонній» відчувався цілком пристойний пульс. І вона вже дихала! Сама. Цього було досить. Головне, що ця хвора житиме! Поруч готували ноші.

– Слухай, – несподівано згадав Ігор, – тут чомусь твій пес без роботи ошивається. Сидить і лупиться на вікно, тебе чатує. Звідки він узявся?

– Її треба швидше до реанімації, – відказав Андрій, переймаючись іншим.

– Та звичайно, що не до гінекології. А ти чого такий гальманутий сьогодні?

– Намажався за день, – Андрій відвів його вбік, – а тут ще такий стрес... Це атас... Уяви тільки... Реакція на новокаїн. Анафілактичний шок... Це ж ошизіти можна! Я вже думав, що загнуса тут разом із нею...

Ігор тільки почухав потилицю, зісунувши шапочку на лоба, і мовив:

– Веселі справи... Навмисне не придумаєш. А проби на новокаїн ти, звичайно, не зробив?

– Та хто ж знав?! Ти хіба завжди робиш?

– Ну... намагаюся... – не зовсім упевнено відповів Ігор.

– І я намагаюся! А тут... – Андрій не знайшов слів. – Та мені зовсім інше в голові було! Уяви, я з нею... – він махнув рукою. – Потім розповім...

– Атож... – похитав головою Ігор. – По лезу ходимо... Не знаєш, де й коли тебе підстереже... Іди сядь або вийди надвір, подихай крізь фільтр... Ось тобі гарна цигарка, бери. І не хвилюйся, усе буде гаразд. Дивись оно, вона вже рожева, дихає сама, а ти кажеш... Я тобі її за ніч так відремонтую – завтра на дискотеку піде. До речі, звідки вона? Не знаєш? Нічого, завтра з'ясуємо.

Андрій відчув, що йому справді бракне повітря і, наче очманілий, вийшов на ганок у холодну весняну темряву.

II

Цигарковий дим хмарами зависав під стелею, не збираючись утікати крізь розчинене вікно. Андрій напівлежав на дивані в ординаторській реанімаційного відділення, із задоволенням випускаючи в повітря нові й нові його порції та відчуваючи, як поступово розслаблюється. Усе поволі поверталось на свої місця. Пацієнтка, через яку він втратив може й половину свого здоров'я, лежить у палаті реанімаційного відділення під наглядом, у вену капають розчини з ліками. Усе навкруги врешті-решт набувало певного врівноваженого стану. Про те, що буде завтра, думати не хотілося, та думки лізли самі. Зранку вона прокинеться з головним болем, відчуваючи жахливу слабкість. Болітимуть і поламани ребра. Що він їй скаже? Але теперішній його стан був близьким до ейфорії. Він бився до останнього, навіть уже втративши надію, і переміг. Тому не надто замислювався над цим. Головне, що сьогодні не сталося найгіршого. Головне, що вона – житиме.

Ігор взяв зі столу свої «слухавки» і пішов до палати. Андрій, підвівшись, відкинувся на спинку дивана і скривився від болю в хребті. У скронях запульсувало й застукало, наче знову довелось опинитись у вагоні того злощасного поїзда. Не спроможний побороти це враження, він заплющив очі...

...На місто насувалися сутінки. Вокзал вирував звичайним буденним життям. Високий чоловік у довгому розстібнутому плащі та з чималим собакою зайшов у вагон приміського дизеля й одразу привернув до себе увагу пасажирів. Вони з цікавістю розглядали майже чорного пса з жовтими грудьми, довгими висячими вухами й розумним поглядом. Собаку звали Діком, і він не любляв подорожувати залізницею.

Огледівшись, його господар побачив те, що шукав. На одній із лавок посередині вагона залишалися два незайняті місця поруч. Навпроти також замість трьох пасажирів їхало тільки двоє. Слід було поспішати – позаду вже пропихався хтось із сумками. Чоловік зі собакою рушив проходом, обминаючи сумки і пакунки. Усі оберталися та проводили їх небайдужими поглядами. Бабця, яка сиділа скраю, зиркнула на Діка, поцямкала губами і вмостилася зручніше. Навпроти неї їхали чолов'яга провінційного вигляду в плащі й кашкеті та дівчина

в жовтій куртці із заплетеним у косу волоссям. Вона й привернула увагу нового пасажира буквально з першого погляду. На колінах у неї лежала товста розгорнута книга.

І Андрій несподівано зрозумів, що далі не піде. Звички чіплятися до жінок він не мав. Але тут наче щось переклинило. Зупинило, не дозволяючи йти далі. Він не знав точно що, але міг запрягнутися – не тільки приваблива зовнішність. Тому й стояв серед проходу, гадаючи, що сказати і як утиснутись у вільний кут. У ній було щось таке... Особливе? Знайоме? Надзвичайно йому імпонуюче? Можливо. Щось відмінне від інших жінок. Таке, що заслуговує на більше, ніж ковзнути очима, пройти мимо і через кілька хвилин забути. Ноги загальмували, не питаючи дозволу.

А ззаду вже напірали.

– Даруйте, ви не будете проти, якщо ми сядемо на вільне місце біля вікна? – нарешті знайшов що сказати Андрій, звертаючись одразу до всіх трьох і намагаючись виглядати якомога привітнішим.

Бабця на це запитання не зреагувала ніяк, дівчина мовчки знизала плечима, а чоловік у кашкеті широко всміхнувся і забрав коліна. Жест останнього вирішив усе.

– Він не кусається, могу вас запевнити, – усміхаючись, сказав Андрій. – Абсолютно мирний і розумний пес.

Вони пройшли між лавками, зайнявши обидва вільні місця. Дік примостився на підлозі біля вікна й поклав голову на коліна господареві. Ось і влаштувалися. Можна було їхати до самого дому. Андрій полегшено зітхнув і ще раз оглянув своїх сусідів, відчуваючи незрозуміле самому собі хвилювання. Бабуся поруч сиділа з таким виглядом, наче їхала у вагоні сама. Чоловік ще раз усміхнувся Дікові, витягнув газету й заглибився в політику. Потяг рушив.

Переборюючи збентеження, Андрій нарешті, тепер уже впритул, глянув на сусідку навпроти, намагаючись за коротку мить угледіти оте «щось», але поки що зрозумів одне: дивитися на неї – приємно. Тому погляд непристойно довго затримався на дівчині, яка відразу ж помітила це, відірвалася від книги і дві-три секунди дивилася на Діка. Потім ковзнула позирком у відповідь по його господареві й знову опустила очі до читання. Виникло відчуття, що в ній є начебто щось знайоме, хоч Андрій був певен, що раніше її не бачив. Ніколи. І, користуючись її захопленням книгою, подолавши таке несподіване

перше хвилювання, він з відстані кроку крадькома продовжував розглядати її. Жовта куртка, схожа на штормівку. Чорні блискучі лосини обтягують стрункі ноги. Біляве волосся на перший погляд недбало заплетене у вільну коротку косу, від чого окремі пасма спадають по щоках. Правильні риси і в міру пухлі губи роблять обличчя дуже привабливим, принаймні, як на Андріїв смак. Із-під розстебнутої куртки виглядає чоловіча фланелева сорочка у велику клітинку. І в усьому – рухах, міміці, одязі – відчувається особлива жіночність, а ця чоловіча сорочка лише підкреслює її.

Дівчина виглядала явно молодшою за нього, але наскільки – визначити було важко. Продовжуючи зиркати на неї, Андрій усвідомлював, що всі ці риси, які автоматично закарбовуються зараз у його пам'яті, – суто зовнішні, і не вони зупинили його так несподівано серед проходу. Скільки не дивися, це не допоможе вловити оте «щось», яке перебуває поки що за межами його розуміння...

Минав час. Кидаючи періодично підозріливі погляди на Діка, гарна сусідка вперто не бажала звертати уваги на його господаря: або справді не помічала, як відверто він розглядав її, або тільки вдавала це. А поїздка ж не до Києва. Ще дві-три зупинки і – бувай здоров... І якщо не наважитися на знайомство зараз, то за якусь годину доведеться стримувати бажання пропустити власну зупинку.

Що ж сказати? «Перепрошую, що ви читаєте?» Не годиться. А що? «Вибачте, вам не заважає мій пес?» Кудись поділася дотепність, якої раніше не бракувало, і зараз доведеться виставити себе у далеко не кращому вигляді. Ну, мізки, думайте ж!

І раптом, потерпаючи від цих вагань, Андрій зрозумів, кого вона йому нагадує! Це сталося, коли вони нарешті зустрілися поглядами. Він не зміг стримати подиву. І якби дівчина не повернулася знову до книги, то помітила б, що на її попутника несподівано спало якесь прозріння. І це було щирою правдою. Господи! Життя не навчило його триматися подалі від таких жінок, хоч одна з них свого часу суттєво попсувала його спокій! Тоді б змінити смаки... Проте він уже понад годину думав, з якого боку підступитися до попутниці!

– Вибачте, будь ласка, що ви так захоплено читаєте? – це вискочило само собою. Нарешті. Хай краще вже так.

Вона байдуже і водночас непевно-запитливо глянула на Андрія й повернула книгу титульною сторінкою. «Червоне та чорне»

Стендаля. Він мало не скрикнув. Постріл у десятку! Авжеж, читати вона мала не «Анжеліку», не «Емануель» і навіть не «Дракулу», а саме «Червоне і чорне».

– Не думав, що ви таке читаете, – збрехав Андрій.

– Чому? – вона знову підняла очі.

Спокійний, дещо іронічний погляд. Ніякого збентеження, жодної тіні ніяковості. І майже повна байдужість.

Жінки, з якими досі доводилося знайомитися, завжди відразу надягали маски, стаючи такими, якими, на їхню думку, при цьому належало бути. Він неодмінно це помічав, спостерігаючи потім, як поступово маска зникає, розчиняється при поглибленні знайомства. Так робили всі жінки. За винятком однієї. Та, яка сиділа зараз навпроти нього, невимушено гортаючи сторінки, була другим таким винятком. Вона так само не відчувала потреби в маскарадї.

– Ну, напевно, тому, що класика не популярна серед сучасних жінок... Нині читач полюбить літературу менш консервативного напрямку.

Дівчина знизала плечима і знову заглибилася в читання. Усе повністю збігалося. Він не мав успіху в таких жінок. Дік переступив передніми лапами і підняв очі на господаря. У них читалося співчуття. Андрій погладив його по голові.

Залишалася ще година їзди. Несподівано дівчина відклала книгу і вдруге подивилася на Діка. Можливо, їй набридло читання.

– Не любите собак? – запитав Андрій, радіючи, що є привід продовжити розмову.

– Радше вони мене не люблять, – відповіла вона. – А я завжди їх боялася.

– Вам подобається цей твір? – кивнув на книжку.

– Подобається.

– Узагалі дивно...

– Що ж у цьому дивного?

– Дозвольте? – Андрій простягнув руку.

Дівчина хотіла дати йому книжку. Цієї миті Дік повернув до неї голову, і вона злякано відсмикнула свою. Мабуть, і справді боялася собак. Андрій ще раз спробував переконати її в Діковій лояльності. Але схоже було, що дівчина не дуже сподобалася псові...

У вагоні заблимало світло. Люди обурено загомоніли. Багато хто читав або грав у карти. Група пасажирів позаду, що обговорювала якісь політичні теми, перейшла на конкретні життєві.

– Так ми дійдемо до казна-чого! Зараз знову вимкнеться, і їдь у темряві...

– А там, дивись, і опалювати вагони перестануть, буцім літо. Будемо їздити, кістки морозити...

Далі пішло про депутатів, які розкрадають державу, про їхні будинки, машини і рахунки у швейцарських банках... Улюблену тему тільки зачепи.

Світло заблимало вдруге.

– Ну я ж казав, зараз знову вимкнеться!

– Цей поїзд уже давно у брухт проситься – скоро колеса порозгублює!

Світло погасло, а за хвилину спалахнуло. Потім знову заблимало. Чарівна попутниця, розмова з якою ніяк не клеїлася, граціозним рухом дістала із сумки манікюрний набір з люстерком на зовнішньому боці й невимушено оглянула личко. І все це так, ніби Андрія й не було тут. Ніякої уваги! У будь-якої іншої жінки, навіть за умови, що чоловік її абсолютно не цікавить, цей жест виглядав би бодай певною мірою манірним, удаваним. Її ж рухи здавалися такими природними, позбавленими будь-якої гри, що доречно було образитися. Вони перекинулися ще кількома фразами, остання з яких звучала вже в темряві.

Далі сталося несподівано. Дік раптом загарчав. Андрій відчув, як важка голова собаки підвелася з його коліна, й одразу ж пронизливо зойкнула дівчина. Рука миттєво зловила Дікове вухо:

– Ти що, здурів?

Та було пізно.

– Заберіть його! — дівчина злякано скрикнула. – Він мене вкусив! – вона вже мало не плакала.

Андрій стривожився.

– Вибачте... – тільки й спромігся видушити зі себе. – Вибачте... Може, вам здалося? Він ніколи нікого не кусав...

– То я буду першою! – в її голосі тепер чулися гнів та образа.

Андрій розгублено заляк у темряві, не знаючи, що вдіяти. Думки панічно шукали виходу зі ситуації. Та що вже зроблено, те зроблено.

Може, попутниця випадково наступила собаці на хвоста? Дік цього не любить. Скоріше б увімкнули світло!

І це сталося. Здавалося, що вони просиділи в темряві щонайменше півроку. Загальна увага вмить перекинулася на місце конфлікту. Дівчина втиснулася в куток своєї лавки і злякано дивилася на собаку, вухом якого й досі тримав у кулаці господар. Вище коліна на лівій нозі пасажира лосини були роздерті й уже намокли, напевно, від крові. От і позалицявся... Захотілося кудись провалитися, глибоко-глибоко. І так, щоби без повернення назад. А у вагоні зчинився гамір – усі вже знали, що «той здоровий пес» покусав якусь дівчину.

Андрій сам не розумів, як знайшов у сумці бинт і спромігся замотати ногу постраждалої поверх лосин, при цьому так вирячившись на червону пляму, що збільшувалася, наче бачив таке вперше у житті.

Коли тремтячі руки бинтували ногу, довелося нахилитися до нещасливої попутниці. Тонкий запах її парфумів ударив так, аж у голові запаморочилося. «А може, той трафунок на щастя?» – майнула дика думка.

Дівчина дивилася на нього широко розплющеними очима, в яких бриніли сльози, а він намагався говорити впевнено й твердо:

– Скоро моя зупинка. Ми з вами мусимо вийти, я викличу з вокзалу «швидку» і відвезу вас до лікарні. Знайте, я лікар, хірург... Побачите – все зроблю якнайкраще, навіть шраму не залишиться. Чесне слово! Тільки промиємо – й усе. І нічого не болітиме...

Язик зрештою таки розв'язавсь і верз казна-що.

– А як же зі щепленням?

Господи! Як безпомилково він її визначив! Цілком прагматичне запитання у випадку, коли інша могла б упасти в істерику.

– Не турбуйтеся, – заспокоїв Андрій, – це паспортизований пес. Йому, як і належить, щороку роблять щеплення проти сказу, і бути скаженим він просто не може. Це я вам гарантую як лікар і як його господар...

– Як господар ви вже давали гарантії, – тихо сказала вона. – Коли сідали...

Залишалося тільки проковтнути цей докір.

Вони сиділи в невеличкому порожньому приміщенні, куди провів черговий вокзалу, і чекали, коли приїде «швидка».

– Будь ласка, не переживайте так, – повторив Андрій. – Усе буде гаразд, обіцяю. А потім я відвезу вас додому.

Після цих слів попутниця зиркнула на свого кривдника підозріливо – напевно, ще не позбулася переляку.

– А ви впевнені, що мені не треба робити щеплень? – перепитала вона.

– На всі сто.

– Знаєте, у мене є двоюрідна сестра, вона живе в Тюменській області. Колись її покусав собака, який виявився сказаним. Щастя, що вчасно почали щеплення. Якби не це... – дівчина дивилася на нього спокійно й навіть дещо зосереджено, як і належало при обговоренні важливих питань, і – Андрій міг присягнутися – не бачила зараз у ньому ворога. Це додало впевненості, й він як міг ще раз пояснив їй, що там були зовсім інші обставини, а в даному випадку таке неможливо.

– Але ж я йому нічого не зробила! Чому ж цей, як ви кажете, спокійний і надійний пес вкусив мене! Чому? Я боюся...

– Гаразд, – сказав Андрій, – я організую вам щеплення, якщо ви так наполягаєте. Тепер мушу робити все так, як ви хочете. До речі, перепрошую, як вас звати?

– Ліна.

Авжеж, Ліна. Не Оля і не Валя – це він ще у вагоні подумав. Можливо, тому, що одну з таких, одну із саме таких жінок звали Яна.

– А як звати вас?

– Андрій.

– А... по батькові?

– Васильович, – зітхнувши, сказав він, – а прізвище – Мартинюк.

– Просто мені трохи незручно, адже ви старші за мене, – вибачливо пояснила Ліна.

Тепер йому здалося, що в її очах навіть промайнуло якесь співчуття. Напевно, він виглядав ніяково і схвильовано.

– Пусте, – відповів Андрій, – вам стосовно мене тепер усе зручно, навіть подати в суд.

...Увійшов Ігор. Поклавши «слухавки» на місце, нерішуче сів поруч з Андрієм.

– Чомусь та твоя панянка погано дихає, – голос колеги звучав похмуро.

Андрій умить скочив з дивана, виринаючи зі спогадів, і відчув, як холодне всередині.

– Що маєш на увазі? – клубок, який ураз утворився в горлі, заважав говорити.

– Не дихає ліва легеня, точніше – майже не дихає.

– Як не дихає?! Чому? – він викрикнув це так, ніби Ігор був у чомусь винен.

– Не знаю, – Ігор не сприйняв його тон як докір. – Ходімо з'ясовувати. – Може, наслідок травматизації під час масажу серця. Ти ж добряче постарався...

Схопивши фонендоскоп, Андрій кинувся до палати. Як це? Чому?! Чому тепер, коли найгірше, здавалося, було вже позаду, знову насувалася біда? Може, Ігор добре не почув? А може, пацієнтка незручно лежить? Він притулив мембрану до грудей хворої. Справа все гаразд. Дихання нормальне. А от зліва... Зліва нічого не чути. Хоч лусни, не чути! Він тицяв у різні місця, але не знаходив характерного шуму дихання. Тільки на верхівці легені прослуховувалося щось дуже слабке. Ігор був правий – ліва легеня не дихала. Андрій, кинувши трубку, постукав пацієнтці по грудині. Справа дзвінкий звук, наче барабан, – добре. Зліва глухо – від верху до низу. Судячи з усього, там рідина. Тільки це могло дати такий звук. Велика кількість якоїсь рідини не давала дихати лівій легені. Звідки вона? Набряк легень? Після шоку це можливо, але чому тільки однієї? Так не буває. То що воно таке?

– Ігоре, треба терміново зробити знімок.

Відірвавшись від датчика, що був під'єднаний до хворої, Ігор якийсь час думав.

– У мене інша пропозиція, – проказав він нарешті. – Краще зроби їй плевральну пункцію. Навіщо тобі рентген? Ти й так розумієш, що там рідина. До того ж, мені здається, ми не маємо на це часу.

– Як не маємо? – в Андрія від почутого заскимвило у животі. – Що хочеш цим сказати?

– Андрійку, в неї починаються порушення серцевого ритму. Уявляєш, скільки там тої рідини? Вона явно здавлює ліву легеню і відтискає серце вправо. Аритмія наростає. Не гайся. Гірше ти їй уже не зробиш.

Це було фатальне невезіння. Невблаганно насувалася нова жахлива біда, а він не відчував у собі впевненості, мужності та віри для

боротьби.

Із операційної принесли інструменти. Проклинаючи цей день, поїзд і все на світі, він обробив йодом шкіру, намацав восьме ребро і проколів грудну стінку. Голка провалилася наче у порожнечу. Поршень на себе – і в шприц линула густа темна кров.

– Гемоторакс!

Лише тепер до Андрія дійшло. Під час непрямого масажу серця її грудна клітка справді зазнала значної травматизації – переломи ребер щонайменше. Згадалося, як вони хрупотіли в нього під руками. Мабуть, якийсь гострий уламок пошкодив одну з кровоносних судин. А що, як пошкоджена легень? Ні, цього не могло статися. Про таке розповідають лише в анекдотах. Але чого тільки не буває в їхній роботі. Медицина – наука неточна... Навіть він міг пригадати немало випадків, коли всі бралися за голову від подиву, після того як усе, нарешті, з'ясувалося, і вигукували: «Ну як таке могло статися?!» Та якою б не була причина, зараз кров збиралася в лівій плевральній порожнині й відтискала легень та серце вправо. Разом із цим зростала крововтрата, і все це найближчим часом могло призвести до непоправного.

А навколо знову знявся шалений рух. В обидві руки хворої під'єднували крапельниці, терміново визначали групу крові.

Тепер Андрій уже не сумнівався в тому, що мав зараз, терміново, не гаючи ні хвилини, зробити. Він навіть зрадів, оскільки найближчі хвилин п'ятнадцять не доведеться ламати над чимось голову та гризтися сумнівами, адже альтернативи не було. Місце на лівому боці її грудної клітки вже обробляли, готуючи операційне поле. Маленький розріз. Стиллет троакара пройшов грудну стінку, провалюючись у порожнечу, як перед тим голка шприца. Отвір відкрито, і через товсту трубку, яку він щойно вставив у грудну клітку, під тиском линула темна кров. Ігор мовчки стояв збоку. Від наступних двадцяти-тридцяти хвилин залежало багато. Дуже багато. Якщо не все.

За якихось п'ять хвилин з грудної порожнини вийшло майже п'ятсот грамів крові, й тільки тоді запрацював клапан на трубці. Це давало надію, що кровотеча, можливо, припинилася. Ліна була практично непритомна. Коли-не-коли від болючих маніпуляцій її очі розплющувалися, несвідомий погляд недовго блукав у просторі, після чого вони заплющувалися знову.

Клапан на трубці продовжував працювати. Під час вдиху він перекривав просвіт, не даючи засмоктатися в груди рідині з банки, куди був опущений кінець трубки. Коли ж дівчина видихала, через клапан знову під тиском виштовхувалися залишки крові, що накопичилась у грудній порожнині. Точніше, обидва лікарі лише сподівалися, що це залишки. Тільки час покаже, чи припинять введені медикаменти кровотечу.

Через двадцять хвилин Ігор багатозначно подивився на колегу.

– Що? – запитав той стривожено.

– Давай, напевно, телефонувати в санавіацію...

Крові у банці набралось більше ніж літр, і з кожним видихом до цієї кількості додавалася нова порція. Кровотеча не припинялася. За всіма показаннями потрібна була термінова операція.

– Ігоре, її треба оперувати.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ